

Rom Nà-Edobe Ọhụhụ Ahụ — Nọmba Otu

Nkọwa nke Onwe onye

Jeff Pippenger

2024-06-28

Ma n'oge ndị ahụ ka ọtụtụ ga-ebili imegide eze nke ndịda: ndị na-apunara ihe n'etiti ndị nke gi ga-ebulikwa onwe ha elu iji mee ka ọhụhụ ahụ guzosie ike; ma ha ga-ada. Daniel 11:14.

Okwu “ozizi” n'ọhọ Kraịstnity na-anọchi anya eziokwu ndị e guzobere n'Akwụkwọ Nso. Ụdị nzukọ dị iche iche na-ekwu na ha bụ nke Kraịst nwere nchịkọta dị iche iche nke ihe ha na-akọwa dika ozizi Akwụkwọ Nso, ma e nwere naanị otu Eziokwu. Nketa dị n'etiti “eziokwu zuru oke” na “ọtụtụ-uche” bụ isiokwu na-abughị nke anyị ga-atụle n'oge a.

Ya mere, Pailet siri ya, Ị bụ eze mgbe ahụ? Jisọs zara ya, Ị siri na abụ m eze. Ọ bụ n'ihị nke a ka a mụrụ m, ọ bụkwa n'ihị nke a ka m bịa n'ụwa, ka m wee gbaa àmà nye eziokwu. Onye ọ bụla nke sitere n'eziokwu na-anụ olu m. Pailet siri ya, Gini bụ eziokwu? Mgbe o kwesiri nke a, o wee pụta ọzọ jekwuru ndị Juu, si ha, Ahughị m mmehie ọbụla n'ime ya. Jọn 18:37, 38.

Eziokwu bụ Okwu Chineke; ọ bụ olu Ya, ọ bụkwa Kraịst n'onwe Ya.

“Anyị kwesị ịma n'onwe anyị ihe bụ Kraịstianiti, ihe bụ eziokwu, ihe bụ okwukwe ahụ anyị natara, ihe bụ iwu nke Baịbụl—iwu ndị e nyere anyị site n'aka ikike kachasi elu. E nwere ọtụtụ ndị na-ekwere na-enweghị ihe ndabere ha ga-eji kwuputa okwukwe ha, na-enweghikwa ihe akaebe zuru ezu banyere eziokwu nke okwu ahụ. Ọ bụrụ na e wetara ha echiche ọ bụla nke kwekọrọ na echiche ha e buru ụzọ nwee, ha dị njikere ozugbo ịnakwere ya. Ha anaghị esi n'ihe kpata ihe ruo n'ihe na-esi na ya apụta atughari uche, okwukwe ha enweghị ezi ntọala, ma n'oge ule ha ga-achoputa na ha ewulitela n'elu ájá.”

“Onye ọ bụla na-ezu ike n'ihụ na ihe omuma ya nke ugbo a, nke na-ezughị ezu, banyere Akwụkwọ Nso, ezuru ya maka nzoputa ya, na-ezu ike n'aghughọ na-egbu egbu. E nwere ọtụtụ ndị a na-akwadoghị nke oma n'arumuka nke Akwụkwọ Nso, ka ha wee nwee ike imata njehie, ma maa ikpe odinala na nkwenkwe ugha niile e weputara dika eziokwu. Setan etinyela echiche nke ya n'ofufe Chineke, ka o wee mebie idi mfe nke ozi oma nke Kraịst. Ọtụtụ n'ime ndị na-azọrọ na ha kwere eziokwu nke oge a, amaghị ihe mejuputara okwukwe ahụ a nyefere ndị nso otu ugboro—Kraịst n'ime unu, olileanya nke ebube. Ha na-eche na ha na-agbachitere okè ochie, ma ha bụ ndị nrijanuri na ndị enweghị mmasi. Ha amaghị ihe ọ putara ikwunye n'ahumahu ha ma nwee ezi omume nke ihunanya na okwukwe n'ezie. Ha abughị ndị na-amụ Bible nke oma n'ezie nso, kama ha bụ ndị umengwu na ndị na-adighi elebara anya. Mgbe odjiche nke echiche bilitere banyere amaokwu dị na Akwụkwọ Nso, ndị a ndị na-amutaghị ihe n'uche ebumnuche ma ndị na-ekpebighi ihe ha kwere, na-ada puo n'eziokwu. Anyi kwesiri ime ka a tuo n'obi onye ọ bụla mkpa ọ dị iji ochicho siri ike chọcha eziokwu nke eluigwe, ka ha wee mara na ha maara ihe bụ eziokwu. Ufodu na-azoro nnukwu ihe omuma, ma na-enwe afọ ojuju n'ohodu ha, mgbe ha enwekwaghị ume maka oru ahụ, enwekwaghị ihunanya na-ekpo oku maka Chineke na maka mkpuruobi ndi Kraist nwuru n'ihị ha, kari ka ọ ga-adị ma a si na

ha amatabeghi Chineke. Ha anaghi agu Bible [iji] weere umi na abuba ya nye mkpuruobi nke ha. Ha anaghi enwe mmetuta na o bu olu Chineke na-agwa ha okwu. Ma o buru na anyi choro ighota uzọ nzoputa, ma o buru na anyi choro ihu uzari nke Anyanwu nke ezi omume, anyi ga-amu Akwukwo Nso n'uche ebumnuche, n'ihu na nkwa na amuma nke Bible na-awusa uzari doro anya nke ebube n'elu atumatu di nso nke mgbaputa, bu eziokwu ndi ahụ di ukwu a na-aghotachaghi nke oma." The 1888 Materials, 403.

A na-achọ ka anyi mara ihe ozizi ndi ahụ bu, nakwa otu e si ewebata, guzosie ike, ma chebe eziokwu ndi ahụ.

"O dighi ka o kwere omume nye anyi ugbo a na onye o bula ga-adiri naani ya; ma o buru na Chineke ekwula site n'onu m, oge ahụ ga-abia mgbe a ga-akpopta anyi n'ihu ndi kansul na n'ihu otutu puku mmadu n'ihu aha Ya, ma onye o bula ga-enye ihe mere okwukwe ya. Mgbe ahụ ka nkatọ kachasi njo ga-abiakwasị onodu obula e were n'ihu eziokwu. Ya mere, anyi kwesiri imu Okwu Chineke, ka anyi wee mara ihe kpatara anyi ji ekwere ozizi ndi anyi na-akwado. Anyi aghaghi iji nlezianya nyochaa okwu ndu ndi ahụ nke Jehova." Review and Herald, December 18, 1888.

Ka e wee duru mmadu n'ihu "puku mmadu," o doro anya na a ga-amanye ufodu n'ime ndi na-agbachitere eziokwu n'ubochi ikpeazu ka ha gbochie eziokwu site n'usoro mgbasa ozi dika televishon ma o bu mgbasa ozi n'intaneti. Oleezi otu ozọ puku mmadu ga-esi lee ama nke otu nari puku na iri anọ na anọ ahụ na-enye? Ozizi ndi anyi na-akwado na-akowaputa ntala nke okwukwe anyi.

"A ga-anwale ndi nzuko n'otu n'otu ma gosi ha eziokwu nke idi ha. A ga-etinye ha n'onodu ndi ga-eme ka a manye ha igba ama maka eziokwu. A ga-akpo otutu ka ha kwuo okwu n'ihu kansul di iche iche na n'uloikpe ikpe ziri ezi, eleghi anya, onye o bula n'onwe ya ma naani ya. Ahumahu nke gaara enyere ha aka n'oge mberede a ka ha leghaara inweta anya, mkpuru obi ha wee juputa n'ikwa uta n'ihu ohere ndi a tufuru na uru oma ndi a leghaara anya." Testimonies, volume 5, 463.

Okwu Chineke adighi ada mgbe o bula, ya mere o buru na a ga-agu anyi n'onu ogugu ndi ahụ otu nari puku iri anọ na anọ, anyi ga-amata ihe anyi kwere dabere n'ihe e dere n'Okwu Chineke. Tupu oge nnwale ahụ eru, mgbe a ga-amanye ndi Chineke ikowa ozizi ndi ha kwere, Chineke na-ekwe ka njehie bia n'ime ka o mee ka ndi Chineke nyochaa Okwu Ya nke oma n'uche nkatọ.

"Eziokwu ahụ bu na e nweghi esemokwu ma o bu mkpali n'etiti ndi nke Chineke ekwesighi ka a were ya di ka ihe ama zuru ezuru na ha na-ejidesi ozizi ziri ezi ike. E nwere ihe mere a ga-eji tuọ egwu na ha nwere ike o gaghi na-ekewa eziokwu na njehie nke oma n'uzo doro anya. Mgbe a na-ebuliteghi ajuju oheru site n'inyocha Akwukwo Nso, mgbe enweghi odiiche nke echiche na-aputa nke ga-eme ka ndi mmadu nyochaa Bible n'onwe ha iji jide n'aka na ha nwere eziokwu ahụ, a ga-enwe otutu ndi ugbo a, di ka n'oge ochie, ga-arapara n'omenala ma fee ofufe ihe ha na-amaghi ihe o bu.

"E gosiri m na otutu ndi na-ekwu na ha nwere omuma nke eziokwu nke ugbo a amaghi ihe ha kweere. Ha aghotaghi ihe akaebe nke okwukwe ha. Ha enweghi ezi nghota banyere oru nke

oge a. Mgbe oge onwunwa ga-abia, e nwere ndi ikom ugbu a na-ekwusara ndi ozo ozi ga-achoputa, mgbe ha nyochachara onodu ndi ha ji, na e nwere otutu ihe ndi ha na-enweghi ike inye ihe kpatara ha nke na-eju afu. Ruo mgbe a ga-anwale ha otu a, ha amaghi oke amaghi ama ha. Ma e nwekwara otutu n'ime nzuko ahụ na-ewere ya dika ihe doro anya na ha ghotara ihe ha kweere; ma, ruo mgbe esemokwu biliri, ha amaghi adighi ike nke ha. Mgbe e kewapuru ha n'ebe ndi nwere otu okwukwe no ma mee ka ha guzoro n'onwe ha, n'otu n'otu na naani ha, iji kowaa okwukwe ha, o ga-eju ha anya ihu otu echiche ha si buru ihe gbagwojuru anya gbasara ihe ha nabatara dika eziokwu. O doro anya na e nwewo n'etiti anyi ihapu Chineke di ndu na itugharikwuru mmadu, na-etinye nke mmadu n'onodu amamihe nke Chineke.”

“Chineke ga-akpolite ndi Ya; o buru na uzo ndi ozo ada, ozizi ugha ga-abata n'etiti ha, nke ga-aza ha, kewapu ahija oka na oka. Onyenwe anyi na-akpoku ndi niile kwere okwu Ya ka ha si n'ura teti. Ihe di oké onu ahia abia, nke dabara adaba maka oge a. O bu eziokwu nke Akwukwo Nso, na-egosi ihe ize ndu ndi diri anyi n'ihu ugbu a. Ihe a kwesiri iduga anyi n'imu Akwukwo Nso nke oma n'irusi oru ike na n'inyocha nke kachasi akpachapu anya nke onodu ndi anyi ji eziokwu ahụ. Chineke chorọ ka a nyochaa nke oma, n'enweghi ida mba, akuku niile na onodu niile nke eziokwu, site n'ekpere na ibu onu. Ndi kwere ekwe ekwesighi izu ike n'echiche efu na n'echiche ndi na-akowaghi nke oma banyere ihe mejuputara eziokwu. Okwukwe ha ga-adiriri ike n'elu okwu Chineke, ka mgbe oge nnwale ga-abia, ma a kpo o ha n'ihu ndi kansul ka ha zaa ajuju banyere okwukwe ha, ha wee nwee ike inye ihe kpatara olileanya ahụ di n'ime ha, n'idi nwayo na n'egwu.

“Gbagharja, gbagharja, gbagharja. Isiokwu ndi anyi na-ewetara uwa aghaghi ibu n'ebe anyi no eziokwu di ndu. O di mkpa na, n'igbachitere ozizi ndi anyi na-ewere di ka isi nkwenkwe nke okwukwe, anyi ekwesighi mgbe o bu la ikwe ka onwe anyi jiri arumuka ndi na-adighi buru eziokwu zuru oke. Ha puru idi ire ime ka onye na-emegide anyi daa juu, ma ha anaghi asopuru eziokwu ahụ. Anyi kwesiri iweta arumuka ziri ezi, nke na-agaghi naani ime ka ndi na-emegide anyi daa juu, kama nke ga-anagide nyocha kachasi nso na nke na-enyocha nke oma. N'etiti ndi zuru onwe ha ibu ndi na-aru uka, e nwere nnukwu ize ndu na ha agaghi eji okwu Chineke ruo oru n'ezi omume. N'izute onye na-emegide anyi, o kwesiri ibu mgbalị anyi siri ike iweta isiokwu di iche iche n'uzo ga-akpalite nkwenye n'uche ya, kama icho nani inye onye kwere ekwe ntukwasị obi.”

“N'agbanyeghi oganihu o bu la mmadu puru inwe n'ihe gbasara amamihe uche, ya ekwela obuna otu ntabi anya iche na o dighi mkpa ichoghari Akwukwo Nso nke oma ma na-adigide adigide iji nweta ihe ka ukwu. Di ka otu ndi mmadu, a kporo anyi n'otu n'otu ka anyi buru ndi na-amu amuma. Anyi ga-eji idi uchu na-ele nche ka anyi wee nwee ike imata uzari ihe o bu la nke Chineke ga-ewetara anyi. Anyi ga- ejide mmalite mbu nke nchaputa nke eziokwu; sitekwa n'imu ihe n'ekpere, a puru iweta ihe doro anya kari, nke a puru iweta n'ihu ndi ozo.”
Testimonies, volume 5, 708.

“Ndi na-amu amuma” ndi ga-emesia mejuputa otu nari puku na iri anọ na anọ ga-abu ndi a “ga-anwale ma gosi kwa onye n'otu n'otu,” tupu ha ezute ike ndi di n'uwa nke na-eweta nsogbu na mkpagbu nke iwu Sode na-abia ngwa ngwa. A ga-ebu uzo “kpo tee” ndi kwesi ntukwasị obi site n'aka Chineke. A ga-“kpo tee” umu agboghọ na-amaghi nwoke ndi na-ehi ura n'ura ha dabara

n’ime ya n’oge ichere ahụ. Ọ buru na ha agaghị eteta site n’ozị ahụ Chineke weputara site n’akwukwo edemede ndi eziputaworo kemgbe Julai nke afọ 2023, mgbe ahụ Chineke ga-ekwe ka “ozizi ụgha” “bata n’etiti ha,” nke ga-emecha nkewa nke ọka wit na ahijia ojoo site n’usoro ilocha. Ugbu a ka anyi no n’ime usoro ilocha ahụ.

E nwere nhoro ato di n’ihu ndi na-eso arumuka banyere njirimara ziri ezi nke Rom nke Oge A. Otu nhoro bu na United States bu Rom nke Oge A; nke ozo bu na ike ochichi papal bu Rom nke Oge A; nhoro nke ato kwa bu na onodu abuo ahụ a kporo n’ihu ezighi ezi, nakwa na ike ochichi ozo ka ndi na-apunara ndi Daniel n’ike na-anochi anya—ndi na-ebuli onwe ha elu, daa, ma guzobe ohuu ahụ di n’amaokwu nke iri na ano nke Daniel isi nke iri na otu.

Ana m ekwusi ike na esemokwu banyere ma Rom nke Oge A bu ike popu ma o bu United States, ekwewo ka e webata ya n’ime mmeghari a n’ihi nzube nke ime ka ndi Ya muo okwu amuma Ya. Chineke ewetala esemokwu a n’udi ngosiputa nke ebere Ya. Ana m ekwusi ike na esemokwu ahụ bu karja banyere ikwadebe ndi Ya maka nsogbu na-abia karja naani imata onye ziri ezi na onye na-ezighi ezi banyere Rom nke Oge A. Ekwekwala ka esemokwu ahụ diri, ma Chineke hazikwaa ya, iji gosi, nye onye obula choro ihu, na nghota nkeonwe ha banyere okwu amuma Ya ezughị ezu ma o bu na o bughị eziokwu. Ya mere, esemokwu ahụ bu ihe akaebe nke ebere Chineke.

Esemokwu a abughị nani metutara imata onye bu ike ahụ a nochiri anya ya site n’aka ndi ohi nke ndi gi, kama o metutakwa ma a na-etinye n’oru n’ezi uzo usoro nke ahiri n’elu ahiri nke akuku abuo nke esemokwu ahụ na-ekwuputa na ha na-akwado. Iwu amuma ndi jikotara na usoro nke ahiri n’elu ahiri gunyere ukpuru amuma puru iche ndi ga-abu akuku nke usoro icha oka wit na ata. Ihe ato nke usoro nke ahiri n’elu ahiri nke m na-ekwusi ike na a na-aghotahie n’esemokwu a di ugbu a bu Kraist dika Eziokwu, na Kraist dika Alfa na Omega, na itinye amuma n’oru ugboro ato.

N’ikpeazu, a ga-achoputa na ndi na-arapara n’ughota na-ezighi ezi nke amaokwu nke iri na ano nke Daniel iri na otu na-adabere onodu ozizi ha n’elu nkowa nke onwe.

Anyi nwekwara okwu amuma nke ka sie ike; nke unu na-eme nke oma ma o buru na unu ege ya nti, dika ihè na-enwu n’ebe ochichiri di, ruo mgbe chi boro, kpakpando ututu aputa n’ime obi unu: N’imara nke a mbu, na amuma obula nke Akwukwo Nso abughị nke nkowa nke onwe onye. N’ihi na amuma abiaghị n’oge ochie site n’uche mmadu: kama ndi nso nke Chineke kwuru okwu dika Mmuo Nso kpaliri ha. 2 Pita 1:19–21.

N’esemokwu banyere amaokwu nke iri na ano, a huru ihe atu nke ihe m ghotara na o bu “nkowa onwe onye” n’akwukwo The Great Controversy.

“Dika ubochi izu ike ahụ aghowo isi okwu puru iche nke esemokwu n’uwa nile nke Kraist, ma ndi ochichi okpukpe na ndi ochichi uwa ejikotawo aka iji manye idobe ubochi Sonde, iju ikwe n’uzo na-adigide adigide nke otu obere ndi pere mpe ju ikwenye n’ihe ndi mmadu choro ga-eme ka ha buru ihe a na-akocha n’uwa nile. A ga-ekwusi ike na mmadu ole na ole ahụ guzo n’emegide uloru uka na iwu nke steeti ekwesighi ka a nagide ha; na o ka mma ka ha taa ahuru karja ka e mee ka mba nile dum daba n’ogba aghara na enweghi iwu. Otu arumuka a ka e wetara Kraist otutu nari afọ gara aga site n’aka ‘ndi-isi nke ndi mmadu.’ ‘O bara anyi uru,’ ka Kaiafas onye aghugho kwuru, ‘na otu nwoke nwuo n’ihi ndi mmadu, ka mba ahụ dum wee

ghara ıla n'iyi.' Jón 11:50. Arụmụka a ga-adị ka ihe na-ekpebi okwu ahụ; ma n'ikpeazụ, a ga-enye iwu megide ndị na-edobe nsọ ụbọchị izu ike nke iwu nke anọ, na-ekwuputa na ha kwesiri ntaramahụhụ kachasi njọ ma na-enye ndị mmadụ nnwere onwe, mgbe oge ụfọdụ gafesiri, igbu ha. Roman Katolik n'Uwa Ochie na Protestantị dapuru n'ezi okwukwe n'Uwa Oheru ga-agbaso ụzọ yiri nke a n'ebe ndi na-asopuru iwu Chineke nile no." The Great Controversy, 615.

"Kristendom" na-anochi anya obodo zuru uwa onu nke Ndi Kraist ma o bu mkpokota nke mba na omenala ndi Ndi Kraist ka ukwu n'ime ha. A na-ejikari okwu a akowa akuko uwa ndi ahụ ebe Iso Uzọ Kraist bu okpukpe kachasi ike ma burukwa nke meturu omenala, iwu, na ukpuru mmekorita mmadu n'uzo di ukwu. Kristendom na-agunye mgbaso zuru uwa onu nke Iso Uzọ Kraist n'ihe gbasara ndi na-eso uzọ ya, mmetu ya n'omenala, na idi mkpa ya n'akuko ihe mere eme. N'enweghi iwepu nkwughachi di na Ellen White CD-ROM, okwu ahụ bu Christendom putara otu nari ugboro iri asaa na isii. N'uzo gbasara ala, Sister White na-akowa na Kristendom n'ozuzu ya na-anochi anya Europe na Americas. N'ihe gbara Sister White gburugburu, a na-akowa Europe di ka Uwa Ochie, a na-akowakwa Americas di ka Uwa Oheru.

"Ma anuru ohia ahụ nwere mpi di ka nke nwa aturu ka o na-aputa 'n'ala.' Kama ikwatu ochichi ndi ozo iji guzobe onwe ya, mba a nke a na-anochi anya ya aghaghi ibili n'okeala a na-ebibighi ebi mbu ma too nwayoo nwayoo n'udo. Ya mere, o gaghị enwe ike ibili n'etiti otutu mba juru eju ma na-alu ogu nke Uwa Ochie ahụ—oke osimiri ahụ na-emeghari emeghari nke 'ndi, na igwe mmadu, na mba, na asusu di iche iche.' A ghaghị icho ya na Kontinenti Odida Anyanwu."

"Kedu mba nke Uwa Oheru ka n'afọ 1798 no na-ebili n'ike, na-enye nkwa nke ume na idi ukwu, ma na-adota nti nke uwa? Ntunye nke ihe nnochianya a ekweghi ka e nwee ajuru o bula. Otu mba, na naani otu, kwekorọ na nkowa ndi e nyere n'amuma a; o na-ezo aka n'enweghi mgbagha o bula na United States of America." The Great Controversy, 441.

A na-eji ahiriokwu ikpeazu di n'ime paragraf ahụ anyi na-atule atụ aro na "Romanism n'Uwa Ochie na Protestantism dapuru n'ezi okwukwe n'Uwa Oheru" na-akowaputa "Romanism nke Uwa Ochie" dika ochichi papa n'oge Ochichiri, na United States (Protestantism dapuru n'ezi okwukwe) dika Rom nke oge a, nke a na-anochi anya ya site n'okwu a bu "Protestantism dapuru n'ezi okwukwe n'Uwa Oheru." A kowara "Ochie" dika akuko ihe mere eme gara aga, a kowakwara "Oheru" dika akuko ihe mere eme nke oge a ma o bu nke ugbo a. Itinye ya n'uzo ahụ na-agbago nghota Sister White guzobere banyere ma Christendom ma Uwa Ochie na Uwa Oheru.

Ndi na-etinye ahiriokwu ahụ n'oru n'usoro akuko ihe mere eme gara aga na nke ga-abia, na-achoputa "nkowa nke onwe" n'ezie na-emegide kpomkwem ihe Nwanyi White bu n'obi ikwu. Ariri ahụ bu na "Uwa Ochie" na-anochi anya akuko ihe mere eme gara aga, ebe "Uwa Oheru" na-anochi anya akuko ihe mere eme nke oge oheru ma o bu nke ugbo a (Oheru).

Amaokwu ahụ na-ekwu, "ga-achuso." Romanism na Protestantism nke dapuru n'ezi okwukwe "ga-achuso usoro yiri nke a megide ndi ahụ na-asopuru iwu nsọ niile nke Chineke." Uwa Ochie di n'amaokwu ahụ bu Europe, Uwa Oheru kwa bu Amerika. Nwanyinna White na-akuzi na uwa dum

ga-eche ihu ule iwu ubochi uka, na na Romanism ga-ebute uzọ n'ime mkpagbu ndi di na Europe, ebe Protestantism nke dapuru n'ezị okwukwe ga-ebute uzọ n'ime mkpagbu ndi di na Amerika. Amerika na Europe bu ihe a kowara di ka "Christendom." Ma Romanism ma Protestantism nke dapuru n'ezị okwukwe "ga-achuso usoro yiri nke a megide ndi ahụ na-asopuru iwu nsọ niile nke Chineke."

"Ga-achuso" na-egosi omume ga-eme n'odinihu site n'aka ike abuo ahụ, ma n'uzo utosusu o gaghi ekwe omume ikwu na Romanism nke Uwa Ochie bu ike papal nke Oge Ochichiri. Mkpagbu nke ike abuo ahụ ga-eme bu n'oge odinihu. Nkwa nke nkebiokwu ahụ bu "ga-achuso," o putakwara iso ma o bu ichu ihe n'azu n'ebumnobi nke imezu ma o bu iru ya. O na-egosi omume ga-eme n'odinihu ebe mmadu ma o bu otu na-arara onwe ya nye n'ichosi ike iru ihe mgbaru oso ma o bu ebumnobi.

A puru itinye nkebiokwu a n'oru n'onodu di iche iche: "O ga-achuso oru n'ogwu," nke putara na o bu n'obi irusi oru ike iji buru okachamara n'oru ogwu. "O ga-achuso akara mmuta na injinia," nke na-egosi na o bu n'obi imu injinia n'ulo akwukwo agumakwukwo di elu. "Otu ahụ ga-achuso oru ngo ahụ ruo mgbe e mezuru ya," nke na-atu aro na otu ahụ ga-anogide na-arụ oru na oru ngo ahụ ruo mgbe e mechara ya. "Ha ga-achuso usoro iwu megide ulo oru ahụ," nke putara na ha bu n'obi iwere nzokwu iwu iji dozie mkpesa ma o bu choo ikpe ziri ezi. N'ozuzu, "ga-achuso" na-egosi mkpebi siri ike, nngidesi ike, na ebumnobi doro anya iji nweta otu ihe mgbaru oso ma o bu nsonaazu puru iche n'odinihu.

Nkwa nkeonwe a na-eji akuzi na Romanism nke Uwa Ochie bu akuko ihe mere eme agafewo, ka e mesiri a na-eji ya di ka ihe nkwardo iji kwado itinye n'amuma n'uzo na-ezighi ezi nke itinye amuma ugboro ato. O na-aru uka na itinye Rome n'amuma ugboro ato na-anochi anya Rome ndi na-ekpere arusi, nke Rome nke ndi papu na-esochi, emesia United States di ka nke ato n'ime Rome ato ahụ. E ji otu udi itinye n'oru na-ezighi ezi nke yiri nke a mee ihe obere oge mgbe September 11, 2001 gasiri, mgbe otu igwe kewapuru onwe ha n'ebe mmeghari ahụ no n'ihu akwukwo Joel.

Esemokwu ahụ wee malite n'otu nzuko ogbakọ n'ulokwuu na Canada ebe etinyere ngwa ato ahụ nke ahuhu ato ahụ n'akwukwo Joel iji kuzie na Islam nke ahuhu nke ato bu mba ahụ bira imegide ala ahụ n'amaokwu nke isii nke isi nke mbu. Mba ahụ bu Rome papal, ma e webatara nkwa onwe onye na-ekwu na mba ahụ bu Islam. Ngwa ato ahụ nke ahuhu ato ahụ eguzobela Islam dika ike nke Septemba 11, 2001, ma nkwa onwe onye ohuru ahụ siri onwu na ike papal nke Joel isi nke mbu bu n'ezikwu Islam. A kwadoro nkwa onwe onye nke juru njirimara ziri ezi nke ike papal n'akwukwo Joel site n'itinye n'oru na-ezighi ezi nke ahuhu ato ahụ. Ugbu a, a na-ebute nkwa onwe onye nke na-ewepu ike papal dochie ya na United States.

Ihe ahụ nke dirila, o bu ya ka ga-adikwa; ma ihe ahụ e mere, o bu ya ka a ga-emekwa ozo: o dighikwa ihe ohuru di n'okpuru anyanwu. E nwere ihe obula nke a puru ikwu banyere ya si, Lee, nke a bu ihe ohuru? o dirila kemgbe oge ochie, tupu anyi adi. Ekliziasis 1:9, 10.

Arumuka nke ubochi ikpezu gunyere mmeghari nke arumuka ochie, ma n'isi nke iri na otu nke Daniel e nwere arumuka banyere otu Uriah Smith siri tinye nkwa onwe ya n'elu ihe nnochianya nke eze nke ugwu. N'ime ime nke a, o cheputara nghota banyere isi nke iri na otu nke Daniel nke

mụtara naanị ọchịchiri. N'ụbọchị ikpeazụ ndị a, arụmụka ndị a na-emegharị ọzọ bụ karịsịa nke na-akọwapụta mkpuru nke itinye nkọwa onwe onye n'ezikwu e hiwere ahazi. Nke a bụ ihe Smith mere n'akwụkwọ ya, Daniel and the Revelation. Nke a bụ ihe e mere n'arụmụka dị n'akwụkwọ Joel, ma ọ bụkwa otu usoro ahụ ka a na-eji arụ ọrụ mgbe otu paragraf sitere na The Great Controversy na-agbanahụ nkọwa dị n'ime uwa na n'ime ihe Ellen White dere banyere ihe "Christendom" na-anọchi anya ya, tinyere iju iwu ndị bụ isi nke asụsụ nke na-akọwapụta na nkebiokwu ahụ "will pursue" na-egosi ihe omume ga-eme n'odinihu. Site n'ebe ntụaka ahụ si, a na-eji mgbe ahụ echiche ezughị okè ahụ, nke na-ekwu na "Old World" bụ akụkọ ihe mere eme nke ike popu site n'afọ 538 ruo 1798, kwuo megide nghọta e hiwere ahazi banyere nkọwa nke itinye amụma n'ọrụ ugboro atọ.

"The Nile nke Chineke kpomkwem kwuru na akụkọ amụma ka o mezuo n'oge gara aga emezuwo, ma ihe Nile ka na-abia n'usoro ya ga-emezukwa. Daniel, onye-amụma Chineke, guzo n'ọndu ya. Jon guzo n'ọndu ya. N'ime Mkpughe, Odu nke ebo Juda emeghewo ndị na-amụ amụma akwụkwọ Daniel, ya mere Daniel na-eguzo n'ọndu ya. O na-ebu àmà ya, ya bụ ihe Onyenwe anyị kpugheere ya n'ọhụhụ banyere nnukwu na ihe omume ndị dị oke nsopuru, nke anyị ga-ama ka anyị na-eguzo n'onu ọzọ kpomkwem nke mmezu ha."

"N'akụkọ ihe mere eme na n'amụma, Okwu Chineke na-egosi ọgụ ahụ dị ogologo oge n'etiti ezikwu na njehie. Ọgụ ahụ ka na-aga n'ihu. Ihe ndị diribu adị ga-emegharikwa. A ga-eme ka esemokwu ochie bilie ọzọ, ma echiche ọhuru ga na-aputa mgbe niile. Ma ndị Chineke, ndị n'okwukwe ha na n'imezu amụma sonyere okè n'ikwusa ozi ndị mmuo ozi mbu, nke abuo, na nke atọ, maara ebe ha guzo. Ha nwere ahumahu nke dị oké onu ahia kari olaedo oma. Ha ga-eguzosi ike dị ka nkume, na-ejidesi mmalite nke ntukwasị obi ha ike ruo ogwugwu." Selected Message, book 2, 109.

A puru igosi n'enweghi ihe isi ike na Nwanyị White na-akowa "mmalite nke nkwasị-ike ha" nke Pol dika ezikwu ndi ntala nke Adventism. Ndi Millerite kuziri na ndi ohi nke ndi gi bu ike ndi popu, ma site n'afọ 1989 gawa n'ihu, mmeghari nke otu nari puku iri anọ na anọ ahụ akpọtala ugboro ugboro otu nghota ahụ banyere akara ahụ dika ndi Millerite mere. Ugbu a, e nwere "ozizi ọhuru" gbasara ndi ohi nke ndi gi bu ndi onye, ma o mewokwala esemokwu ochie ọzọ n'echiche a na o na-eji njirimara na-ezighi ezi nke akara amuma e guzobeworo ewu ihe nlereanya amuma nke e wuru n'elu aja. Ma o bu nkowa nke onwe Smith, ma o bu itinye mba ahụ n'oru n'ugha n'Joel isi nke mbu, ma o bu njirimara nke United States dika Rom nke Oge A; njehie atọ ahụ niile na-awakpo ezi nghota banyere Rom ndi popu n'ubochi ikpeazu, ma n'ime ime nke a ha na-awakpo akara ahụ nke na-eguzobe ọhụ amuma nke na-akowa ma ndi nke Chineke ga-ala n'iyi ma o bu di ndu.

N'odinihu, Romanism na Europe na Protestantism nke dapuru n'ezi okwukwe na Amerika "ga-achuso" mkpagbu megide ndi na-edebe Ubochi Izu Ike, dika e mere ya n'akuko ihe mere eme di nsọ dum.

"Chineke ga-eme ka ndi Ya bilie; o buru na ọzọ ndi ọzọ ada, ozizi ugha ga-abata n'etiti ha, nke ga-asa ha, na-ekewa afufu na oka wit. Onye-nwe-anyi na-akpo ndi niile kweere n'okwu Ya ka ha teta n'ura. Ihe di oké onu ahia abjawo, nke kwekoru na oge a. O bu ezikwu nke Akwukwo

Nsọ, na-egosi ihe ize ndụ ndị dị nso kpomkwem n'ihu anyị. Ìhè a kwesiri iduga anyị n'ìmụ Akwụkwọ Nsọ nke ọma nke ukwu na n'inyocha nke kachasi sie ike ọndụ ndị anyị na-egide. Chineke choro ka a nyochaa nke ọma, n'uzo zuru ezu ma na-anogidegide, nkowa na ọndụ niile nke eziokwu, site n'ekpere na ibu ọnu. Ndị kwere ekwe ekwesighi izu ike n'echiche efu na n'echiche ndi na-akowaghi nke ọma banyere ihe bu eziokwu." Gospel Workers, 299.

Anyi ga-aga n'ihu na echiche ndi a n'isiokwu na-esonu.